SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1074

av Mathias Bengtsson (KD)

Landskapsskyltar vid landskapsgränser

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att sätta upp landskapsskyltar vid landskapsgränserna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Landskapen är en viktig del av Sveriges kulturarv. Inte främst som geografiska enheter, utan framför allt levande bärare av vår nationella identitet och en källa till historisk stolthet och rikedom.

Historien om våra svenska landskap sträcker sig långt bak i tiden, långt innan staten i Stockholm ritade upp länen som administrativa gränser. Landskapen, med rötter som går tillbaka till medeltiden och ännu längre, växte fram organiskt ur människors liv, arbete och gemenskap. De fungerade som grundstenar för vårt rättssystem och vår samhällsstruktur. Den äldsta kända landskapslagen, västgötalagen, vittnar om den centrala roll som landskapen spelade i vår utveckling, byggda underifrån, av folket själva.

Landskapen var aldrig konstlade gränser. De formades av naturen, av bygderna och av de människor som levde där. De var självstyrande enheter, med egna lagar och traditioner, som lade grunden för den svenska nationen.

I skarp kontrast till detta står länen. Länen är en påhittad indelning, framtagen ovanifrån som statens verktyg för administration, långt ifrån människors vardag och hembygd. Länsgränserna kom till när centralmakten på 1600-talet ville få bättre ordning på riket. År 1634 delades landet in i landshövdingedömen, styrda av ämbetsmän som skulle företräda kronan, bevaka dess intressen och se till att besluten från Stockholm genomfördes ute i landet. Några herrar kring rikskanslerns bord i huvudstaden tog fram kartorna, penna och linjal, och ordnade Sverige i administrativa fack. Bygder som vuxit fram under århundraden fick finna sig i att sorteras efter vad som var praktiskt för statens bokföring, skatteuppbörd och utskrivning av soldater. För människorna i landskapen återstod att försöka förstå varför ett streck som ritats i Stockholm skulle väga tyngre än den hembygd, historia och gemenskap som redan fanns. Ingen mas eller kulla i Dalarna behöver ett beslut från Stockholm för att veta var man hör hemma.

Idag har landskapen tyvärr en mer undanskymd roll. Med undantag för vissa symboliska användningar som kungahusets titlar och vapensköldar, syns de sällan i offentligheten. Det är en förlust både för vår nationella självkänsla och för turismen.

När man reser genom Sverige märker man genast skyltarna som markerar länsgränser, men landskapens gränser förblir osynliga. Det är inte bara en försummelse av vårt gemensamma kulturarv utan också en missad möjlighet att påminna oss om den historia som byggt vårt land. Svenska landskap representerar självständighet och lokalt självstyre, medan länsindelningen representerar centralmaktens kontroll.

Att sätta upp skyltar vid landskapsgränserna skulle därför vara en enkel men meningsfull åtgärd. Det är varken dyrt eller praktiskt svårt att genomföra. Många vägar har redan skyltar som pekar ut kulturhistoriska sevärdheter, så varför skulle inte själva landskapen, dessa uråldriga fundament i vårt nationella arv, förtjäna samma respekt?

Landskapsskyltar skulle inte bara öka kunskapen om landskapens namn och gränser för kommande generationer. De skulle också väcka stolthet hos svenskar och ge besökare en chans att uppleva den unika karaktär, kultur och historia som varje landskap bär på. Att synliggöra våra landskap är att hedra Sveriges själ.

Mathias Bengtsson (KD)